

สำนักงานที่ปรึกษาการเกษตรประจำกรุงแคนเบอร์รา

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

www.agrithai.org

ผลกระทบเชิงนโยบายของข้อตกลงสหรัฐฯ-ออสเตรเลียด้านแร่ธาตุสำคัญ ต่อการส่งออกสินค้าเกษตรไทย

เมื่อวันที่ 21 ตุลาคม 2568 สหรัฐอเมริกาและออสเตรเลียได้ลงนามในข้อตกลงเชิงยุทธศาสตร์ เพื่อส่งเสริมการสำรวจ การผลิต และการแปรรูป “แร่ธาตุสำคัญ (Critical minerals and rare earths)” ในออสเตรเลีย โดยมีเป้าหมาย เพื่อลดการพึ่งพาห่วงโซ่อุปทานจากจีน ข้อตกลงดังกล่าวมีศักยภาพที่จะขับเคลื่อนการเติบโตทางเศรษฐกิจของออสเตรเลีย และปรับเปลี่ยนโครงสร้างห่วงโซ่อุปทานในระดับภูมิภาค ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตร และการค้าอาหารนำเข้า-ส่งออกของไทย ทั้งในมิติของอุปสงค์ ความร่วมมือทางการค้า และการแข่งขันในระบบ supply chain ระยะกลางถึงระยะยาว

นอกจากนี้ ความตกลงดังกล่าวยังสะท้อนถึงความมุ่งมั่นของทั้งสองประเทศในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ด้านพลังงานสะอาดและเสริมสร้างความมั่นคงทางอุตสาหกรรม โดยเน้นการลงทุนในเทคโนโลยีการผลิตขั้นสูง อาทิ แบตเตอรี่ รถยนต์ไฟฟ้า และระบบพลังงานหมุนเวียน ซึ่งล้วนต้องใช้แร่ธาตุสำคัญเป็นวัตถุดิบหลัก การพัฒนาอุตสาหกรรมในมิตินี้คาดว่าจะดึงดูดการลงทุนมหาศาล สร้างโอกาสการจ้างงานในพื้นที่ชนบทของออสเตรเลีย และกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโลจิสติกส์และท่าเรือเพื่อรองรับการส่งออกแร่และผลิตภัณฑ์อย่างต่อเนื่อง

สำหรับประเทศไทย ความเคลื่อนไหวดังกล่าวอาจเปิดโอกาสใหม่ในการขยายความร่วมมือด้านเทคโนโลยีและการวิจัย ตลอดจนเป็นแรงผลักดันให้ภาคเกษตรต้องปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดพลังงานและต้นทุนการผลิตในอนาคต ทั้งนี้ ความร่วมมือด้านแร่ธาตุสำคัญระหว่างสหรัฐฯ และออสเตรเลีย ถือเป็นพัฒนาการสำคัญที่อาจกำหนดทิศทางใหม่ของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจในภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ซึ่งประเทศไทยควรติดตามอย่างใกล้ชิด เพื่อประเมินทั้งโอกาสและความท้าทายต่อการค้า การลงทุน และความมั่นคงทางอาหารในระยะยาว

ผลกระทบที่น่าจับตา

ผลทางบวก (โอกาส): หากข้อตกลงกระตุ้นการลงทุนและการเติบโตภายในออสเตรเลีย จะเพิ่มกำลังซื้อของผู้บริโภค และแรงงานในภาคเหมือง/อุตสาหกรรม อาจเพิ่มอุปสงค์สินค้านำเข้าโดยรวม (รวมถึงสินค้าเกษตรพรีเมียม และสินค้าแปรรูป) เปิดโอกาสสำหรับไทยโดยเฉพาะสินค้า high-value เช่น ผลไม้แช่เย็น/แปรรูป อาหารทะเล และอาหารพร้อมปรุง

ผลทางลบ/ความเสี่ยง: การขยายอุตสาหกรรมภายในออสเตรเลียอาจลดความต้องการนำเข้าวัตถุดิบบางรายการ (dependence substitution) หรือเปลี่ยนเส้นทางการค้าในภูมิภาค ทำให้ไทยสูญเสียส่วนแบ่งตลาดในบางผลิตภัณฑ์ หากไม่เร่งปรับตัว

การเปลี่ยนแปลงโอกาสทางภูมิรัฐศาสตร์: ข้อตกลงดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการปรับโครงสร้างห่วงโซ่อุปทานใน Indo-Pacific ประเทศไทยควรใช้ประโยชน์เชื่อมโยงกับฮับการค้าและโลจิสติกส์ใหม่ที่จะเกิดขึ้น

ข้อเสนอเชิงนโยบายและมาตรการเร่งด่วน

มาตรการเชิงระเบียบและการค้าระหว่างประเทศ

- เปิดกลไกติดตามนโยบายออสเตรเลียแบบประสานศูนย์กลาง — ตั้งทีมประสาน (trade-watch taskforce) ระหว่างกระทรวงพาณิชย์ กระทรวงเกษตรฯ และกระทรวงการต่างประเทศ (สถานเอกอัครราชทูต) เพื่อรายงานนโยบายการจัดซื้อสาธารณะ การสนับสนุนโครงการแร่หายาก และแนวโน้มความต้องการนำเข้าในออสเตรเลียแบบเรียลไทม์
- เจรจาและอำนวยความสะดวกด้าน SPS & MRLs — ร่วมมือกับหน่วยงานออสเตรเลียเพื่อเร่งขึ้นทะเบียนผลิตภัณฑ์หลัก (เช่น ผลไม้แช่เย็น อาหารทะเล) และลดอุปสรรคกระบวนการตรวจสอบที่ไม่จำเป็น

ขจัดอุปสรรค

มาตรการเพิ่มมูลค่าและความสามารถแข่งขัน

- เร่งลงทุนใน Cold-chain และ Traceability — จัดตั้งสนับสนุนภาคเอกชน/สหกรณ์เพื่อลงทุนห่วงโซ่ความเย็นและระบบ traceability (blockchain/QR) สำหรับสินค้า high-value
- จับคู่สนับสนุนการแปรรูปมูลค่าเพิ่ม — กองทุนสนับสนุน SMEs ผู้แปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อผลิตสินค้า ready-to-eat และสินค้า premium สำหรับตลาดออสเตรเลีย

เพิ่มศักยภาพ

มาตรการส่งเสริมการตลาดและการเจาะตลาด

- Trade missions / Roadshows แบบกลุ่มเป้าหมาย — จัดงานเจรจาธุรกิจร่วมกับห่วงโซ่อุปทานจัดซื้อของออสเตรเลีย (retailers, foodservice, distributors) โดยเน้นสินค้าที่มีโอกาสสูง เช่น ผลไม้แปรรูป อาหารทะเลที่ได้รับการรับรอง
- สนับสนุนการรับรองความยั่งยืน — สนับสนุนค่าใช้จ่ายเพื่อให้ผู้ผลิตอาหารทะเล/อ้อย/น้ำตาล ได้รับการรับรอง (ASC/MSC/organic) ซึ่งเป็นสินค้าที่ตลาดออสเตรเลียให้ความสำคัญ

ส่งเสริมตลาดใหม่

มาตรการเชิงยุทธศาสตร์

- เร่ง R&D เพื่อสร้างผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง — สนับสนุนวิจัยด้านเทคโนโลยีแปรรูป เพิ่มอายุการเก็บรักษาและพัฒนาผลิตภัณฑ์เฉพาะกลุ่ม (functional foods) ที่ตอบโจทย์ตลาดพรีเมียมในออสเตรเลียและพันธมิตร
- สร้างพันธมิตรทางธุรกิจระดับภูมิภาค — ส่งเสริมการร่วมทุน/เทคโนโลยีแลกเปลี่ยนกับผู้ประกอบการออสเตรเลียในด้านแปรรูปและโลจิสติกส์ เพื่อเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่มูลค่าใหม่ (New Value Chain)
- การวางแผนความมั่นคงด้านอาหาร (food security diplomacy) — ใช้ความสัมพันธ์ทางการทูตเพื่อรักษาช่องทางการค้าและแก้ปัญหาอุปสรรคเชิงนโยบายเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในภูมิภาค

แนวทางเชิงรุก (Policy & Business Recommendations)

สำหรับภาครัฐ เช่น กระทรวงพาณิชย์ (สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ), กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กระทรวงการต่างประเทศ (สถานเอกอัครราชทูต)

1) ติดตามนโยบายออสเตรเลียแบบใกล้ชิด (regulatory changes, procurement programs, infrastructure projects) ผ่านสถานเอกอัครราชทูตและสำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ เพื่อหาโอกาสเชิงพาณิชย์ และทำการสื่อสารเชิงรุกกับเจ้าหน้าที่ออสเตรเลีย

2) ผลักดันมาตรฐานและการรับรอง (SPS, GMP, HACCP, sustainability certifications) ให้สอดคล้องกับความต้องการตลาดออสเตรเลีย — ลดอุปสรรคทางการค้า

3) สนับสนุนภาคเอกชนในการหาตลาดเฉพาะ (niche market) เช่น ส่งเสริมทุเรียนแปรรูป ผลิตภัณฑ์พร้อมทาน และอาหารทะเลที่ได้รับการรับรองความยั่งยืน ด้วยโครงการ roadshow และ trade missions

4) เร่งส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าในประเทศ (upgrading, value-added processing) ผ่านเงินทุนสนับสนุนวิจัยและพัฒนา และการฝึกอบรม เพื่อเตรียมสินค้าให้แข่งขันได้ในตลาดพรีเมียม

5) ประเมินผลกระทบเชิงยุทธศาสตร์ ระยะยาว (scenario planning) ต่ออุปสงค์สินค้าเกษตรและ supply-chain shifts ใน Indo-Pacific

สำหรับภาคเอกชน (ผู้ผลิต ผู้แปรรูป ผู้ส่งออก)

1) ลงทุนในเรื่องคุณภาพ & traceability (cold chain, certifications, digital traceability) เพื่อเจาะตลาดพรีเมียมของออสเตรเลียและพันธมิตร

2) ขยายตลาดเชิงกลยุทธ์ ไปยัง foodservice, supermarket chains และช่องทาง e-commerce ออสเตรเลีย โดยเน้นสินค้าที่มีจุดขายเฉพาะตัว

3) สร้างพันธมิตรเชิงยุทธศาสตร์ กับผู้ค้าปลีก/ผู้นำเข้าออสเตรเลีย เพื่อเข้าใจตลาดและปรับสินค้าให้ตรงตามความต้องการ

4) กระจายความเสี่ยงตลาด ไม่พึ่งพาทลาดเดียว — ขยายไปยังเอเชียกลาง/แอฟริกา/ยุโรป บางตลาดอาจได้ประโยชน์จากการเปลี่ยนแปลงห่วงโซ่อุปทานสำคัญด้วย

5) R&D และนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์มูลค่าสูง (functional foods, ready-to-eat, long-shelf life)

บทสรุป

ข้อตกลงระหว่างสหรัฐฯ-ออสเตรเลียในด้านแร่ธาตุสำคัญ เป็นปัจจัยเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างสำหรับห่วงโซ่อุปทานในภูมิภาค Indo-Pacific สำหรับผลกระทบต่อสินค้าเกษตรไทยนั้น จะเป็นไปทางอ้อมและในรูปแบบค่อยเป็นค่อยไป ประเทศไทยมีโอกาสที่ดีในการจับช่องทางนี้โดยการยกระดับการแปรรูป เพิ่มมาตรฐาน และเชื่อมโยงกับผู้ซื้อฝ่ายออสเตรเลียผ่านการทูตเศรษฐกิจเชิงรุกและโครงการสนับสนุนภาครัฐ-เอกชน ที่ชัดเจนและรวดเร็ว

เอกสารอ้างอิง

1. Reuters. (2025, October 21). US, Australia sign agreement to support critical minerals projects. Retrieved from <https://www.reuters.com>
2. Trading Economics / UN COMTRADE. (2025). Thailand agricultural exports to Australia. Retrieved from <https://tradingeconomics.com/thailand/exports/australia>
3. Nation Thailand. (2025). Thailand agricultural export statistics: Key products such as fruits, rubber, rice. Retrieved from <https://www.nationthailand.com>
4. Australian Bureau of Statistics. (2025). International trade data and domestic production context. Retrieved from <https://www.abs.gov.au>